

NEYÐUGT AT SETA KRØV

Tá ið landið velur at leggja arbeidssuppgávur út á almenn partafeløg, so viðførir tað eisini, at landið í ein ávísan mun leggur ræðisrættin frá sær. Og so er tað upp til nevndina og leiðslurnar at stýra felagnum. Men kortini eigur almenni myndugleikin at hava í huga, at hesi partafeløg kunnu virka kappingaravlagandi móttvegis privata vinnulívini, um tey eru í kapping við hesi.

- Sum víst er á í Vinnusjónarmiðinum hjá Føroya Arbeidsgevarafelag, eigur landið at krevja eitt avkast frá privatu feløgnum, um tey virka á einum privatum marknaði, har aðrar fyrirkur eru, sigur Marita Rasmussen.

Hon vísir á, at um landið ikki krevur avkast frá almennu partafeløgnum sum virka í kapping, so kunnu tey feløgini kappast undir heilt øðrum treytum enn privat feløg og kann hetta verða kappingaravlagandi.

- Um landið ikki krevur avkast, so er kappingin ikki jøvn, tí allar privatar fyrirkur mugu hava avkast av sínum virksemini, sigur Marita Rasmussen.

Almenni myndugleikin hevur í ávísam før- um sent politisk signal til almenn partafeløg um ávís ynski, og vanlig er, at almennu partafeløgini lurta eftir politiska viljanum.

- Ein eigari kann altíð gera sína ávirkan

galdandi á aðalfundi ella við at velja fólk í nevndina. Og tá ið eitt politiskt signal verður sent út um ávís ynski, so plaga fyrirkurnar at lurta, sigur Marita Rasmussen.

EINSKILJING ER EITT HUGSKOT

Uppgávnar hjá almennu partafeløgnum eru ógvuliga ymskar, og sum nevnt ber ikki til at skera øll feløgini yvir ein kamb. Men landið eigur at umhugsa sín leiklut í ymsku feløgnum.

- Um fyrirkur við almennum kapitali kappast við fyrirkur við privatum kapitali, so heldur Føroya Arbeidsgevarafelag, at hetta virksemini eigur at vera einskilt, heldur Marita Rasmussen.

Hóast prinsippið er tað, at eitt alment partafelag verður ríkið á sama hátt sum eitt privat partafelag, so er kortini fleiri dømi um, at landsstýrismenn beinleiðis krevja ymskar tænarur frá ymsku feløgnum. Og so er spurningurin hvar markið gongur.

- Landið eigur ikki at blanda seg í smá- lutir, tá ið ein tæna er lögð í eitt alment partafelag. Men vit síggja kortini uppibland- ing í summum førum, og kunnu kjakast um hvørjar fyrimunir og vansar eru við tí, sigur Marita Rasmussen.

BROT ÚR VINNUSJÓNAR- MIÐUM HJÁ FØROYA AR- BEIDSGEVARAFELAG

6.5.2 Krøv til almennar grunnar og partafeløg

Tað almenna í Føroyum hevur fleiri mia. kr. í eginpeningi í grunnnum og partafeløgum, ið virka í vinnuligum høpi. Fyri at kappingin skal verða á jøvnum føti, er fyrsta fortreyt, at krøv, sum privata vinnan virkar undir, eisini verða sett til tilíkt alment vinnuligt virksemini. Føroya Arbeidsgevarafelag heldur, at um tað almenna framhaldandi skal hava ein so stóran leiklut í vinnuni, so eiga avkastskrøv at verða sett til feløg, sum tað almenna eigur ein týðandi ognarlut í. Tað sama eigur at verða gjørt fyri grunnar, sum hava vinnuligt virksemini, og sum tað almenna ræður yvir. Við hesum ikki sagt, at tað skal vera tað sama fyri alt.

Krøv um avkast og væntanir um vinningsbýti fer í størri mun at tryggja kapping og effektivitet í nevndu feløgum og grunnnum, tí krøv verða sett til leiðslu og nevnd.

Harumframt vildi landskassin óivað fingið nakað burtur úr á hvørjum ári.

Í teimum førum avkastskrøv ikki eru ein gongd leið, eiga sáttmálar at verða gjørdir við krøvum til virksemini. Tað almenna má seta krøv til, hvussu almennur peningur verður nýttur.

Føroya Arbeidsgevarafelag hevur tó tað grundleggjandi sjónarmið, at tað skilabesta hevði verið, at almennu fyrirkurnar, ið kunnu virka í kapping á privata marknaðinum, vórðu einskildar. Inntøkurnar frá söluni eiga at verða settar í Búskapargrunnin.

Tiltøk:

- Eitt árligt avkastskrav eigur at verða sett til almennar vinnuligar grunnar og partafeløg, har tað almenna hevur ein týðandi leiklut.
- Almennu fyrirkurnar, ið kunnu virka í kapping á privata marknaðinum, eiga at verða einskildar.